

VEDLEGG 4: PLATTFORM SOM INNSTILT AV SENTRALSTYRET

1. INNLEDNING

Høyere utdanning kommer samfunnet og individet til gode. Det er en grunnleggende rettighet at alle skal ha de samme mulighetene til å ta høyere utdanning. Utdanning skal være gratis, og det må finnes gode økonomiske støtteordninger og velferdstilbud for studenter. For å sikre lik rett til utdanning skal utdanning være et offentlig ansvar.

2. ANSVAR OG STYRING

Studentenes velferdstilbud er et delt ansvar mellom staten, utdanningsinstitusjoner, vertskommuner og studentsamskipnadene. Studentsamskipnadenes tilbud skal være et supplement til, og ikke en erstatning for, det offentliges ansvar for velferden.

Studentvelferdstjenester er tjenester som støtter opp om de særskilte behovene studenter har fordi de er studenter. Studentsamskipnadene skal ha ansvar for tilbudene, mens staten har det overordnede ansvaret for finansieringen.

2.1 Utdanningsinstitusjonene

Utdanningsinstitusjonene skal fremme studentenes velferd. De har et ansvar for å samarbeide med sin studentsamskipnad og sin vertskommune i saker som kan påvirke studentenes velferdstilbud. Alle utdanningsinstitusjoner skal stille med fristasjon til studentsamskipnadenes velferdstilbud. Fristasjonenes markedsverdi skal ikke være utslagsgivende i studentsamskipnadenes regnskap.

2.2 Studentsamskipnadene

Studentsamskipnadene skal være studentstyrte, og vedtak i studentsamskipnadene skal kunne fattes med simpelt flertall. Studentsamskipnadene skal tilby velferdstilbud tilpasset studentenes behov, og ha det operative ansvaret for tilrettelegging av studentvelferd. Alle høyere utdanningsinstitusjoner som er NOKUT-akkrediterte utdanningsinstitusjoner skal være tilknyttet en studentsamskipnad.

Den enkelte samskipnaden har ansvar for opplæring av studentrepresentantene i studentsamskipnadenes styre. Kunnskapsdepartementet og Samskipnadsrådet har ansvar for utarbeidelse og å legge til rette for en kvalitetsmessig god opplæring. Det er viktig med god erfaringsutveksling på tvers av samskipnadene.

Studentsamskipnadene og styrerepresentantene skal ha jevnlig dialog med de høyeste studentvalgte organene på de ulike utdanningsinstitusjonene som er tilknyttet studentsamskipnaden. Studentene som er tilknyttet studentsamskipnaden skal høres i saker som omhandler utviklingen og eventuelle endringer i deres studentsamskipnad.

Studentsamskipnadene skal organiseres og videreutvikles etter studentenes behov.

Vesentlige endringer i struktur og drift, eller sammenslåinger, skal gjøres ut fra studentenes beste. Det skal være opp til hver enkelt studentsamskipnad hvorvidt fusjoner skal gjøres, eller om studentsamskipnadene skal ha delt ansvar for enkelte velferdstjenester. Eventuelle fusjoner skal alltid gjøres med kvalitet som mål, og skal ikke svekke velferdstilbudet til studentene.

Studentsamskipnadene skal sørge for et tilpasset, tilgjengelig og rimelig velferdstilbud i tråd med hva studentene har behov for. Dette behovet skal defineres lokalt.

Semesteravgiften er en studentsolidarisk avgift hvis formål er å dekke utgiften som knytter seg til studentenes velferdsbehov ved den enkelte samskipnad. Studentsamskipnadene skal ha mulighet til å drive ekstern virksomhet rettet mot andre enn studenter, om dette bidrar til at velferdstilbudet blir bedre for studentene. All fortjeneste fra en slik virksomhet skal tilfalle studentvelferden.

Studentsamskipnadene skal samarbeide med hverandre, der det er hensiktsmessig.

Semesteravgiftens størrelse skal fastsettes av studentene ved den enkelte studentsamskipnad.

Departementet har ansvar for å godkjenne endringer av semesteravgiften.

Studentsamskipnader er ikke-fortjenestebaserte organisasjoner, og skal derfor være spesifikt unntatt følgende skatter og avgifter: Skatteplikt av kjernevirksomhet, merverdiavgift av salg i studentkantiner, eiendomsskatt og dokumentavgift, samt kommunale avgifter.

Finansieringen av studentsamskipnadene skal bestå av overføringer fra staten, i tillegg til inntekter fra studentsamskipnadenes egen virksomhet og studentenes semesteravgift.

For å sikre fjernstudenter og studenter i praksis tilgang til velferdstilbudet, skal disse studentene ha rett til å betale semesteravgift til den studentsamskipnaden som er nærmest der de bor, i stedet for den som er tilknyttet studiestedet. En student som er tilknyttet flere institusjoner skal kun trenge å betale semesteravgift til én studentsamskipnad.

Dissens #5:

2.2 Studentsamskipnadene

Studentsamskipnadene skal sørge for et tilpasset, tilgjengelig og rimelig velferdstilbud i tråd med hva studentene har behov for. Dette behovet skal defineres lokalt, i samarbeid med studentene. Alle høyere utdanningsinstitusjoner som er NOKUT-akkrediterte utdanningsinstitusjoner skal være tilknyttet en studentsamskipnad.

Finansieringen av studentsamskipnadene skal bestå av overføringer fra staten, i tillegg til inntekter fra studentsamskipnadenes egen virksomhet og studentenes semesteravgift.

Studentsamskipnader er ikke-fortjenestebaserte selskaper, og skal derfor være spesifikt unntatt følgende skatter og avgifter: Skatteplikt av kjernevirksomhet, merverdiavgift av salg i studentkantiner, eiendomsskatt og dokumentavgift, samt kommunale avgifter.

Studentsamskipnadene skal ha mulighet til å drive ekstern virksomhet rettet mot andre enn studenter. All fortjeneste fra en slik virksomhet skal tilfalle studentvelferden.

Studentsamskipnadene skal være studentstyrte, og alle vedtak i studentsamskipnadene skal kunne fattes med simpelt flertall. Den enkelte samskipnaden har ansvar for opplæring av studentrepresentantene i studentsamskipnadenes styre. Kunnskapsdepartementet og Samskipnadsrådet har ansvar for å legge til rette for en kvalitetsmessig god opplæring. Vesentlige endringer i struktur og drift skal gjøres ut fra studentenes beste. Det er opp til hver enkelt studentsamskipnad hvorvidt fusjoner skal gjøres, eller om studentsamskipnadene skal ha delt ansvar for enkelte velferdstjenester. Eventuelle fusjoner skal alltid gjøres med kvalitet som mål, og skal ikke svekke velferdstilbudet til studentene.

Semesteravgiften er en studentsolidarisk avgift. Avgiftens formål er å dekke utgifter som knytter seg til studentenes velferdsbehov ved den enkelte samskipnad. Semesteravgiftens størrelse skal fastsettes av studentene ved den enkelte studentsamskipnad. Departementet har ansvar for å godkjenne endringer av semesteravgiften. Fjernstudenter og studenter i praksis skal ha rett til å

betale semesteravgift til den studentsamskipnaden som er nærmest der de bor. En student som er tilknyttet flere institusjoner skal kun betale semesteravgift til én studentsamskipnad.

2.3 Kommunalt og fylkeskommunalt ansvar

Studentboliger og annen eiendom som eies og/eller distribueres av samskipnadene skal unndras eiendomsskatt. Dette gjelder ikke eiendom som ikke kan sies å være knyttet til studentvelferd, og som primært fungerer som inntektsgivende eiendom for samskipnadene.

Vertskommunene har ansvar for å tilrettelegge for studenter i sin kommune. Alle disse kommunene skal ha et formalisert råd, hvor representanter fra de lokale studentdemokratiene er representert, og man hvor man utarbeider strategier for det lokale arbeidet med utvikling av studentvelferden.

Fylkeskommunene har et ansvar for studentenes velferd, først og fremst gjennom å legge til rette for kollektivtransport tilpasset studenter. Det skal være minimum 50 prosent studentrabatt på kollektivtransport.

Kommuner og fylkeskommuner med høyere utdanningsinstitusjoner må gjenspeile at de er studentkommuner. Studentdemokratiene skal være høringsinstanser i alle planer og saker som angår studenter.

Det skal være studentrabatt på kultur- og idrettsarrangement.

2.4 Utvikling av studentvelferden

Studentene, studentsamskipnadene, utdanningsinstitusjonene og statlige og lokale myndigheter skal i fellesskap koordinere og sikre et helhetlig velferdstilbud for hele studentmassen, og sikre at dette tilbudet utvikles.

Alle høyere utdanningsinstitusjoner skal i samarbeid med tilhørende studentsamskipnad og hverandre avholde en helse- og trivselsundersøkelser blant alle sine studenter hvert fjerde år.

Hvert femte år skal det også gjennomføres en nasjonal levekårsundersøkelse blant studentene i Norge. Ansvar for undersøkelsen skal ligge hos Kunnskapsdepartementet, men studentene, ved NSO, skal bli involvert i utformingen av undersøkelsen. Undersøkelsen skal gjennomføres av en uavhengig part.

De samskipnadene som har fusjonert i etterkant av strukturmeldingen fikk 500 000 til dette. Denne summen er alt for lav med tanke på hvilke kostander så store omveltninger som en fusjon kan føre med seg. For disse fusjonene og eventuelle fremtidige ser vi behov for å presisere at denne summen må være betydelig høyere for å sikre at det gjøres på en god måte.

3. STUDENTØKONOMI

Prinsippet om lik rett til utdanning skal være grunnsteinen i norsk høyere utdanningspolitikk. Staten har det overordnede ansvaret for at alle som ønsker det skal kunne ta høyere utdanning, uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn. Gratis utdanning, studiestøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen), studentboliger, helhetlig helsetilbud, barnehage, treningstilbud og studentrabatter er nødvendige virkemidler for å sikre at det er mulig å studere på heltid.

Det skal ikke være skolepenger eller brukerbetaling ved offentlige utdanningsinstitusjoner i Norge. Med brukerbetaling mener NSO skolepenger og avgifter pålagt av utdanningsinstitusjonen utover semesteravgiften. Dette inkluderer utgifter knyttet til obligatorisk aktivitet, opphavsrett, kopiavgifter eller tvunget kjøp av læremateriell. All læremateriell skal være tilgjengelig for utlån ved utdanningsinstitusjonen. Læremateriell skal kunne dekkes gjennom studiestøtten fra lånekassen, og alt av pensum skal derfor være tilgjengelig til en lav fastpris. Studenter som får ekstra utgifter på grunn av praksis skal få kompensasjon for dette av utdanningsinstitusjonen.

3.1 Studiefinansiering

Studiefinansieringen skal sikre lik rett til utdanning, og må samsvare med de reelle bo- og levekostnadene knyttet til å studere.

NSO mener studiestøtteordningen skal være universell, og ønsker derfor ikke økonomiske insentivordninger på individnivå ut over den ordinære omgjøringen fra lån til stipend. Dette innebærer at NSO ikke ønsker økt stipendandel ved gjennomføring på normert tid eller ved deltakelse på utvalgte utdanninger.

3.1.1 Lånekassen

Studiestøtten skal tildeles av staten via Lånekassen, og støtteordningen skal være hjemlet i lov. Studentene skal være representert i styret i Lånekassen, samt Lånekassens klagenemnd. Lånekassens tjenester skal være lett tilgjengelige, og det skal være enkelt og gratis å få hjelp og informasjon.

Lånekassen skal opprette selvstendig faglig avdeling for utredning og rapportering, med myndighet til å komme med anbefalinger på effekten av studiestøtteordningen, og hvordan den må utvikles for og på best mulig ivareta hensikten bak ordningen.

Dissens #15

Lånekassens reisestipend skal avvikles for studenter innad i Norge.

3.1.2 Fastsetting og utbetaling av studiestøtte

Det skal være mulig å leve av studiestøtte uten inntektsgivende arbeid eller annen støtte. For at studentenes økonomi skal følge kostnadsutviklingen i samfunnet skal støttebeløpet knyttes opp mot grunnbeløpet i folketrygden (G). Den årlige studiestøtten skal være på 1,5 G og fordeles over 11 måneder. Innenfor dette skal Lånekassen ha et fleksibelt utbetalingssystem, hvor standard er at en større del av støtten blir utbetalt den første måneden i semesteret. Det skal være mulig for studenter å velge flat utbetaling.

Studenter skal ha rett på stipend og lån i åtte år, og det skal kunne søkes om forlengelse av denne perioden hvis studenten påviser forsinkelser i studieløpet på grunn av særskilte årsaker. Studenter som tar hele graden på deltid skal ha rett til studiestøtte i ti år. Heltidsstudenter skal kunne være forsinket med 60 studiepoeng og fortsatt få utbetalt lån. Ved særskilte årsaker skal utdanningsinstitusjonene tilrettelegge studieløpet og sette opp en egen progresjonsplan for studenten med mål om å fullføre studiene på en god måte og forhindre frafall. I tilfeller med avtalt tilrettelagt studieløp skal studenten kunne få utbetalt lån ved lengre forsinkelser enn 60 studiepoeng.

3.1.3 Konverteringsordning

Det skal være en todelt støtteordning der 60 prosent av studielånet omgjøres til stipend etter hvert som studenten avlegger studiepoeng.

3.1.4 Inntektsgrensen og behovsprøving av utdanningsstipend

Det fastsettes en inntektsgrense for hvor mye det er mulig å tjene, og samtidig få omgjort studiestøtte til stipend.

Denne grensen skal hvert år reguleres i takt med lønnsutviklingen. Det skal ikke være formuegrense.

Dissens #21

Inntil kravet om en studiestøtte knyttet til 1,5G møtes, må inntektsgrensen økes.

Utdanningsstipend og forsørgerstipend skal behovsprøves mot personinntekt og netto kapitalinntekt. Renteinntekter fra BSU (Boligsparing for ungdom) skal ikke medregnes.

Dissens #23

Det skal ikke være formuegrense.

3.1.6 Støtte til utdanning i utlandet

Alle studenter skal ha mulighet til å studere i utlandet. De økonomiske rammevilkårene gjennom Lånekassen må gjøre det mulig å gjennomføre hel- og delgradsstudier i utlandet uten egenfinansiering.

Det må legges til rette for at studenter kan ta deler eller hele sin utdanning ved institusjoner som krever skolepenger. Det skal være den samme stipendandelen til skolepenger på både bachelor- og masternivå.

Lånekassen skal gi førsteårsstøtte til studier i USA og ikke-vestlige land.

Det skal finnes støtteordninger for inntil to språklige tilretteleggingssemestre i utlandet før gradsstudier. Det skal ikke ha betydning om du har språkopplæringen i et annet land enn selve studiet så lenge det er det samme språket som benyttes.

3.1.7. Økonomiske ordninger for studenter med barn

Studenter som har barn og får barn i studietiden skal motta foreldrestipend, forsørgerstipend, foreldrepenge og ha rett på foreldrepermisjon. Disse rettighetene skal også gjelde studenter som mottar støtte fra en arbeidsgiver.

Lånekassen skal gi forlenget foreldrestipend i de tilfellene det er nødvendig.

Studenter med barn skal motta studiestøtte på 2 G over 12 måneder frem til barnet er 12 år.

Studenter som får barn etter endt utdanning, før de har opparbeidet seg seks måneders arbeidserfaring, skal ha krav på støtte fra NAV.

Det skal kun stilles krav til å vært oppmeldt som student i tre måneder for å kunne motta foreldrestipend.

3.1.8 Studenter med nedsatt funksjonsevne

Det skal finnes en egen studiefinansieringsordning i Lånekassen for studenter med nedsatt funksjonsevne, som skal sørge for at disse studentene har muligheten til å ta høyere utdanning på lik linje med andre studenter.

Studenter med nedsatt funksjonsevne skal motta studiestøtte i 12 måneder. Støttebeløpet skal reguleres etter grunnbeløpet i Folketrygden, og settes til 2,5 G.

3.1.9 Tilbakebetalingsfasen

Studentene skal selv kunne bestemme om renten skal være fast eller flytende, og renten skal ikke løpe mens studenten er under utdanning. Nedbetaling av studielån skal tidligst starte seks måneder etter endt utdanning. Det skal i tillegg være mulig med 36 betalingsutsettelse uten fremlegging av årsak i løpet av nedbetalingsperioden. Øvrige betalingsutsettelse skal behovsprøves. Renter på studielånet skal tidligst begynne å løpe seks måneder etter endt utdanning. Lånekassen skal kunne gi rentefritak gjennom behovsprøving.

Nedbetaling av studielånet skal være inntektsavhengig for personer med lav inntekt. For personer med inntekter som faller inn under Lånekassens grense for rentefritak, skal det være mulig å få slettet deler av lånet. Ordningen må gjøre at terminbeløpet blir lavere, og ikke bare at nedbetalingstiden blir kortere.

Studielånet skal slettes etter 20 år med lav inntekt. Inntektsgrensen skal settes basert på fattigdomsgrensen og husholdsstørrelse.

Det skal ikke være et rentepåslag for å dekke kostnadene av misligholdte lån og drift av Lånekassen.

Studenter som påtar seg kompenserte heltidsverv skal få rentefritak på studielånet for den perioden de innehar vervet. Det skal ikke være en tidsbegrensning på fritaksordningen for kompenserte heltidsverv.

Fratrekket i modellen for fastsetting av tilbakebetalingsrenten på studielånet skal kunne justeres. Ansvar for dette skal ligge hos kunnskapsdepartementet.

3.1.10 Utvidet støtteperiode

NSO mener alle studenter skal ha mulighet til å studere eller ta forkurs også i sommermånedene. Lånekassen må gi støtte til studenter som ønsker å delta på dette. Deler av den støtten skal omgjøres fra lån til stipend ved fullført kurs, i tråd med den generelle omgjøringsordningen til lånekassen.

3.2 Pensjonspoeng og beregningsgrunnlag for velferdstjenester

Høyere utdanning skal gi uttelling i form av pensjonspoeng etter følgende modell: 60 produserte studiepoeng skal gi samme opptjening som en arbeidsinntekt på 1,5 G.

Som beregning for øvrige velferdstjenester skal utdanning telle som arbeidsinntekt på 1,5 G pr. 60 produserte studiepoeng.

3.3 Pensum, utstyr, materiell

Studentsamskipnadene skal tilby pensummateriell til studentene. Studenter som må skaffe utstyr og materiell for å følge obligatorisk undervisning skal motta stipend som dekker disse kostnadene. Utdanningsinstitusjonen skal ha ansvar for at studenter ikke skal betale for kopiutgifter. Pensumbøker og fagmateriell skal være tilgjengelig for alle studier til en rimelig pris, og en viktig forutsetning for dette er fastpris på faglitteratur. All pensumlitteratur skal være tilgjengelig for utlån til studentene på institusjonenes biblioteker. Samskipnadenes bokhandlere skal ha det beste tilbudet til studentene, og utvikle nye elektroniske og digitale læringsmidler.

3.4 Statlige rabattordninger

Studentrabatten på tog/NSB skal økes til 90 % på alle reiser. Denne skal gjelde alle semesterbetalende studenter.

4. STUDENTBOLIGER

Studentboliger er et utdanningspolitisk virkemiddel for å sikre lik rett til utdanning uavhengig av studentenes geografiske, økonomiske og sosiale forhold.

4.1 Bygging og tilgang

Den nasjonale dekningsgraden for studentboliger skal være minst 20 prosent. I tillegg må det tas høyde for lokale forhold. På steder med begrenset tilgang på boliger i det private markedet må dekningsgraden være høyere.

Det skal være boliggaranti for alle internasjonale studenter, men dette kan i spesielle tilfeller vurderes opp mot studentsamskipnadens totale dekningsgrad. Boliggarantien må ses i sammenheng med utdanningsinstitusjonenes satsning på internasjonalisering, og er derfor den enkelte utdanningsinstitusjon sitt ansvar å sikre.

Den enkelte studentsamskipnad skal ha retningslinjer for hvilke studenter som prioriteres i tildelingen av studentboliger.

4.2 Tilskudd til studentboliger

Studentsamskipnader skal få tilskudd fra staten til bygging av studentboliger. Rimelige lån og tilskudd skal bidra til lavere boutgifter for studentene. Det er studentsamskipnadene som skal være hovedtilbyder av studentboliger. Studentboligstiftelser og andre ikke-kommersielle aktører kan være et supplement til studentsamskipnadens tilbud, og kan etter søknad motta statstilskudd for å bygge studentboliger.

Det statlige tilskuddet skal utgjøre 50 prosent av de totale bygge- og tomteknadene. Studentboligprosjekter skal kvalitetssikres av Husbanken. Kostnadsrammen og statstilskuddet til studentboligbygging skal være tilstrekkelig til å sikre studentboliger av god kvalitet, samtidig som den endelige leieprisen for studentene holdes nede. Kostnadsrammen må økes og justeres etter pris og lønnsvekst.

Det skal gis statlig garanti for fortsatt finansiering av godkjente og igangsatte byggeprosjekter.

Dissens #35

4.2 Tilskudd til studentboliger

Studentsamskipnader skal få tilskudd fra staten til bygging av studentboliger. Rimelige lån og tilskudd skal bidra til lavere boutgifter for studentene. Studentsamskipnadene skal være hovedtilbyder av studentboliger. Studentboligstiftelser kan være et supplement til studentsamskipnadens tilbud, og kan etter søknad motta statstilskudd for å bygge studentboliger.

Det statlige tilskuddet skal utgjøre 50 prosent av de totale bygge- og tomteknadene. Studentboligprosjekter skal kvalitetssikres av Husbanken. Kostnadsrammen og statstilskuddet til studentboligbygging skal være tilstrekkelig til å sikre studentboliger av god kvalitet, samtidig som den endelige leieprisen for studentene holdes nede. Kostnadsrammen må økes og justeres etter pris- og lønnsvekst.

Studentsamskipnader skal være berettiget gunstige Husbanklån.

Det skal gis statlig garanti for fortsatt finansiering av godkjente og igangsatte byggeprosjekter.

Kunnskapsdepartementet har ansvar for å prioritere bygging av studentboliger hvor behovet er størst, og særlig i pressområdene. I fordelingen av tilskudd til studentboliger skal pris og tilgjengelighet på det private boligmarkedet, samt antallet internasjonale og tilflyttede studenter ved studiet, legges til grunn som kriterier.

4.3 Utforming og standard

Studentsamskipnaden skal tilrettelegge for at den totale boligmassen inneholder ulike boligmasser som hybler, familieboliger, parleiligheter og boliger tilpasset studenter med nedsatt funksjonsevne.

Studentsamskipnadene skal sette av midler til vedlikehold slik at en på lang sikt unngår store vedlikeholdskostnader. Det er studentsamskipnadens eget ansvar å holde tilsyn med sine bygg og påse godt vedlikehold. Normal levetid for boenhetene skal være 50 år.

Ved søknad om bygging av boliger skal studentsamskipnadene samtidig legge frem plan for avsetning av midler til vedlikehold. Dersom studentsamskipnaden kan dokumentere tilstrekkelig tilsyn og vedlikehold kan studentsamskipnadene ved behov søke om tilskudd til totalreovering. Det skal kunne dokumenteres at bygningsmassen har oversteget normal levetid. Midler til reovering skal gå av enhetskvoten.

Det skal finnes egne byggestandarder for studentboliger som tar høyde for studenters situasjon. Studentboliger skal unntas reglene vedrørende livsløpstandard, da målgruppen ikke har dette behovet. Ved bygging av nye studentboliger skal alle ha besøksstandard, og de statlige tilskuddene må gjenspeile de ekstra byggekostnadene dette medfører for studentsamskipnadene.

Studentboliger skal være et eget arealformål i plan- og bygningsloven, og defineres som et særskilt tiltak i lov og forskrift.

4.4 Tildeling av studentboliger

Kunnskapsdepartementet har ansvar for å prioritere bygging av studentboliger hvor behovet er størst. I fordelingen av tilskudd til studentboliger skal pris og tilgjengelighet på det private hybelmarkedet, samt antallet internasjonale og tilflyttede studenter ved studiet, legges til grunn som kriterier. Studentsamskipnader skal være berettiget gunstige Husbanklån.

4.5 Vertskommunens ansvar

Vertskommunene skal gi studentsamskipnadene forkjøpsrett til tomter i nærheten av utdanningsinstitusjonen, eller i sentrumsnære områder. Ved bygging av studentboliger har vertskommunene ansvar for å stille tomter tilgjengelig gratis eller rimelig for studentsamskipnadene.

Vertskommunene skal ikke pålegge samskipnadene rekkefølgekrav og krav om erstatningsarealer når nye studentboliger skal bygges. Dette gjelder også rekkefølgekrav og krav om erstatningsarealer når nye studentboliger skal bygges.

Vertskommunene har ansvar for en effektiv saksbehandling i byggesaker som gjelder studentboliger. Dette gjelder også omregulering av allerede eksisterende tomter og bygningsmasse.

4.6 Studenter som leietakere på det private boligmarkedet

Staten må stimulere til at det bygges flere billige utleieboliger, samt bidra til regulering av markedet.

Kommunen må tilrettelegge for økt tilgjengeliggjøring av private utleieenheter, gjennom enklere prosesser og mindre byråkrati for omgjøring til, og åpning av, utleieenheter.

Alle kommuner må ha et tilstrekkelig antall ikke- kommersielle utleieboliger. Disse boligene skal være lavere i pris enn tilsvarende boliger på det private leiemarkedet.

Standardkontrakter som ivaretar studentenes trygghet og sikkerhet, og som minimum følger husleielovens bestemmelser, skal alltid benyttes ved kontraktsinngåelse.

5. STUDENTHELSETILBUD

Studenthelse angår helserelevante aspekter knyttet til studenters livssituasjon, og hvordan denne livssituasjonen kan gjøre studenter spesielt utsatt for uhelse. Studenthelse skal defineres som et eget begrep, og innholdet bør ta høyde for hvordan studenttilværelsen både kan virke helsefremmende og sykdomsfremkallende, og på hvilken måte. Det helsefremmende og forebyggende arbeidet knyttet til studenters helse må sees i sammenheng med relevant forskning på studenthelse.

For å sikre at alle har like muligheter for deltakelse i høyere utdanning er det nødvendig med et offentlig finansiert helsetilbud som er tilpasset og lett tilgjengelig for studenter.

Studentsamskipnadene skal fungere som et supplement til den offentlige helsetjenesten.

Dissens #43

5. Studenthelse

For å sikre at alle har like muligheter for deltakelse i høyere utdanning er det nødvendig med et offentlig finansiert helsetilbud som er tilpasset og lett tilgjengelig for studenter. Arbeidet med forebyggende helsetiltak blant studenter skal også inkludere tilbud om fysisk aktivitet og ernæring.

Offentlig finansiering av helsetjenestene skal sikres i lov ved at studentsamskipnadenes helsepersonell ansettes på grunnlag av stillingshjemler. Helsepersonell som jobber hos studentsamskipnadene skal få hjemmel i loven for sitt arbeid rettet mot studenter, slik at de kan motta refusjon.

Ansvar for studenthelsetilbudene skal ligge hos studentsamskipnadene, men dette skal kun fungere som et supplement til den offentlige helsetjenesten. Vertskommunen har ansvar for å informere studentene om det tilgjengelige helsetilbudet.

5.1 Psykisk helse

Alle studenter skal ha et lavterskel, psykisk helsetilbud. Utdanningsinstitusjonene skal samkjøre sin studieveiledningstjeneste med studentsamskipnadenes og kommunenes psykiske helsetilbud.

Loven skal sikre offentlig finansiering av helsetjenestene i studentsamskipnadene gjennom at helsepersonell ansettes på grunnlag av stillingshjemler.

Helsepersonell som jobber hos studentsamskipnadene skal få hjemmel i loven for sitt arbeid rettet mot studenter, slik at de kan motta refusjon fra helseforetaket studenten er tilknyttet.

Det skal over statsbudsjettet øremerkes midler gjennom helseforetakene til utvidelse av det psykiske helsetilbudet rettet mot studenter.

Det skal finnes tilbud for studenter med tyngre psykiske plager. Tilbudene skal legge til rette for at personer med psykiske plager kan studere. Tilbudene skal finansieres av NAV, og være et samarbeid mellom det offentlige og utdanningsinstitusjonene.

Dissens #46

5.2 Allmennhelse

Vertskommunen har ansvar for tilgang til fastlege for sine studenter. Studenter som studerer i en annen kommune enn sin hjemkommune skal ha rett på to fastleger. Studentsamskipnadene skal kunne motta fastlegehjemler hvor studenter har fortrinnsrett. Studentsamskipnadene skal ha en helsestasjon eller et ambulerende helsetilbud. Studenter skal ha 75 prosent rabatt på tannhelsetjenester.

5.2 Tannhelse

Tannhelsebehandling for studenter skal være en del av folkehelsetjenesten. Inntil dette er realisert skal det være 75 prosent rabatt på offentlig tannhelsebehandling for alle studenter uavhengig av alder, studiested og bosted.

Studentsamskipnadene kan enten subsidiere tannhelsetjenester, eller ha refusjonsordninger for tannhelseutgifter.

5.3 Støtteordninger ved sykdom

Studenter skal ha krav på sykestipend fra Lånekassen. Dette skal også gjelde ved deltidssykemelding, uavhengig av sykmeldingsgraden.

Retten til sykestipend skal ikke bortfalle på bakgrunn av at studenten mottar sykepenges eller arbeidsavklaringspenger i den aktuelle perioden. Studenter skal ha mulighet til å motta støtte fra både Lånekassen og NAV.

Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for fleksible utdanningsløp, samt lærings- og vurderingsformer som tar høyde for kortvarige og langvarige sykdomsløp. Studenter som blir syke har rett på utsatt eksamen.

5.4 Studenter og rus

Arbeidet med studenter og rus spiller en viktig rolle når det kommer til forebygging av fysiske og psykiske plager, samt å skape tilhørighet til studiemiljøet. For å skape et mer inkluderende studentmiljø er det viktig at utdanningsinstitusjonene har en bevisst holdning til bruk av rusmidler. Utdanningsinstitusjonene har ansvar for at denne holdningen gjenspeiles i deres strategier og daglige virke.

Vertskommuner, studentsamskipnadene og institusjonene skal i samarbeid ha et særlig fokus på arbeidet med å gi studenter tilstrekkelig med informasjon på feltet, og ha et særlig fokus på det forebyggende arbeidet.

6. STUDENTER MED BARN

Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for studenter med barn. Det skal være fleksibilitet ved praksisperioder, obligatoriske aktiviteter og undervisning. Studenter med barn skal ha rett til utsatt eksamen ved foreldrepermisjon og dersom de må være hjemme med sykt barn. Studenter skal ha krav på fremskyndet eksamen grunnet fødsel.

6.1 Studenter på arbeidsavklaringspenger

Utdanningsinstitusjonene skal tilrettelegge for studenter som mottar arbeidsavklaringspenger. Kravene til studieprogresjon skal tilpasses studentens forutsetninger.

6.2 Studenter med barn

Utdanningsinstitusjonene skal tilby fleksible studieløp tilpasset studenter med barn. Ved obligatoriske aktiviteter og undervisning på kveldstid skal det finnes et alternativ til denne også på dagtid.

6.3 Foreldrepermisjon

Studenter med barn skal kunne betale semesteravgift og beholde studentstatusen under permisjonen.

Studenter med barn skal ha rett på samme antall uker foreldrepermisjon som ordinære arbeidstakere.

6.4 Lærings- og vurderingsformer

Studenter med barn skal ha rett til utsatt eksamen ved foreldrepermisjon og dersom de må være hjemme med sykt barn. Studenter skal ha krav på fremskyndet eksamen grunnet fødsel.

6.5 Studentbarnehager

Studentbarnehagene skal være tilpasset studentenes behov, med fleksible åpningstider og særskilt kompetanse på studenthverdagen. Studentbarnehager må ha muligheten til å ha fleksible opptak, som ikke begrenses til spesielle deler av året.

Rammefinansieringen av studentbarnehagene skal være et statlig ansvar og skal være en egen post i Kunnskapsdepartementets budsjett.

Tilskuddet til studentbarnehager skal være det samme som til offentlige barnehager.

6.6 Internasjonale studenter

Internasjonale studenter skal ha de samme velferdstilbudene som norske studenter. Utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnadene har ansvar for inkluderingen av denne gruppen studenter.

6.7 Forsikring

Alle høyere utdanningsinstitusjoner skal være pliktig å tegne forsikring som skal dekke eventuelle personskader en student blir påført i forbindelse med studiene der hvor institusjonen har ansvar for studentens sikkerhet og læringsmiljø. Dette skal også gjelde praksis og reiser i forbindelse med obligatorisk undervisning.

6.8 Studentforeninger

Institusjonene, studentsamskipnadene og vertskommunene skal legge vide rammer som legger til rette for at studentforeninger får best mulig rammer for sin aktivitet.

7. STUDENTFRIVILLIGHET

Staten, vertskommunene, utdanningsinstitusjonene, studentsamskipnadene og lokale studentdemokratier har ansvar for å legge til rette for frivillig studentengasjement.

7.1. Studenter med verv

Utdanningsinstitusjonene skal innvilge permisjon til studenter med tunge verv. Studenter som har fått innvilget en slik permisjon skal beholde sin studentstatus. Utdanningsinstitusjonen skal i samråd med studentene avgjøre hvilke verv som faller inn under denne bestemmelsen.

Studenter som påtar seg kompenserte heltidsverv skal få rentefritak på studielånet for den perioden de sitter. Det skal ikke være en tidsbegrensning på fritaksordningen for kompenserte heltidsverv.

7.2 Tilrettelegging for studentfrivillighet

Utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnadene skal legge til rette for studentfrivillig arbeid gjennom gratis kursing, fristasjon og økonomisk støtte til drift og arrangement.

Det er viktig at det offentlige legger vide rammer for at studentfrivillige foreninger har muligheten til å drive sin aktivitet. Lover og forskrifter som påvirker studentfrivilligheten, må ikke gjøre det økonomisk eller praktisk vanskelig å drifte frivillig.

Dissens #55

7. Studentfrivillighet

Å legge til rette for, og styrke, frivillig studentengasjement er et felles ansvar mellom stat, vertskommune, utdanningsinstitusjon, studentsamskipnad og lokale studentdemokratier. Utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnadene skal legge til rette for studentfrivilligarbeid gjennom gratis kursing, fristasjon og økonomisk støtte til drift og arrangement. Vertskommunen skal tilrettelegge gjennom økonomisk støtte og gratis lokaler. Lover og forskrifter som påvirker studentfrivilligheten, må ikke gjøre det økonomisk eller praktisk vanskelig å drifte frivillig. Utdanningsinstitusjonene skal tilrettelegge for studenter med tunge verv. Dette innebærer blant annet å innvilge permisjon, gi fritak fra obligatoriske aktiviteter og tilrettelegge praksisperioder. Studenter som har fått innvilget permisjon skal beholde sin studentstatus. Utdanningsinstitusjonen skal i samråd med studentene avgjøre hvilke verv som faller inn under denne bestemmelsen.